

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 Din, za ½ leta 90 Din, za ¼ leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Račun pri pošti, hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Telefon št. 25-52.

Leto XVIII.

V Ljubljani, v četrtek dne 28. novembra 1935.

Štev. 123.

Samo za trgovce ni poskrbljeno

V »Prager Tagblattu« čitamo na posebnem mestu to upravičeno pritožbo nekega trgovca:

»Kdaj bo že enkrat prišlo za obrtnike in trgovce, najbolj vestne davkoplačevalce, tudi le skromno starostno zavarovanje? Ali pa morda mislijo oni na vrhu, da si more danes trgovec kaj prihraniti, od česar bi živel v primeru onemoglosti ali v starosti? Res skrajni čas bi bil, da bi se tu kaj ukrenilo!«

Kakor vzklika češkoslovaški trgovec, tako bi mogel vzklikati tudi naš trgovec. Kadar gre za bremena, ki jih nalagajo država in samoupravna telesa, vedno je trgovec prvi. Kadar pa gre za dobrote, ki jih poklanjajo država in samoupravna telesa, je trgovec vedno pozabljen. In enako se godi obrtniku in sploh zasebnemu podjetniku. Ko je nastala suša v državnih blagajnah, je moral pridobitnik skrbeti za kritje deficita in pridobnina se je povišala do te mere, da je pomenila že oddajo premoženja. Poleg tega pa je bila uvedena cela vrsta novih taks, ki so vse padle na rame trgovca in obrtnika. Tako taksa na račune, povišana taksa na inzerate, kolki na vse priizdatke in kar za 5 let nazaj, posebni davčni dodatki itd., a končno so bili povišani še prispevki v okrožne urade, pa čeprav nima trgovec od teh uradov nič.

Ko pa trkajo trgovci, obrtniki in podjetniki na vrata onih ustanov, ki jim nalagajo vedno nove davčne dajatve, pa se jim ta vrata ne odpro. In tako smo doživeli, da je moral trgovec plačevati več davkov in trpeti, da so mu razni privilegiji in monopoli nižali zaslužek, obrtnik se je zmanj pritoževal proti šušmarstvu, industrialec pa zmanj protestiral, da so hodile drage komisije v tujino kupovat blago, ki ga izdelujejo domače tvornice. Redno so bile vse pritožbe gospodarskih ljudi preslišane in njih pravica je bila vedno samo ena, da točno in redno plačujejo davke. To omalovaževanje interesov in pravic gospodarskih krogov je šlo celo tako daleč, da skoraj ti ne bodo imeli besede niti v svojih lastnih organizacijah. Se tu bi hoteli nekateri vsiliti gospodarskim krogom svojo voljo.

Pri takšnem stanju pač ni čuda, če se ni prav nič storilo za socialno zaščito trgovca in obrtnika. Nekateri odločujoči gospodje so pač vedno tega mnenja, da postane človek tisti hip bogataš, ko postane trgovec. Sami sicer te lepe izkušnje niso doživeli, ko so upravljali razne denarne in druge zavode, toda niti te lastne izkušnje jih niso izmordile.

Za trgovca in obrtnika ni bilo in ni socialne zaščite, za nje je le revna hiša in obup, če jih onemoglost, nesreča ali starost onemogoči za delo. Ima sicer trgovec in obrtnik dolžnost, da skrbi za socialno zavarovanje svojih nameščenecv in če ne plačuje redno teh obveznosti, pride takoj kazenski nalog, toda kako je z njegovo socialno zaščito, za to se ne meni nihče.

Če hoče biti trgovec tudi sam socialno zaščiten, potem si mora to zaščito usvariti sam. Niti toliko ni mogoče doseči, da bi se izvedlo to, kar predvideva glede socialne zaščite obrtni zakon in da bi se vpeljalo na podlagi prostovoljnih sklepov združenj obvezno socialno zavarovanje. Ne, trgovec mora iti čisto od začetka in začeti s socialnim zavarovanjem na podlagi društva in prostovoljnega zavarovanja, ki zahteva neprimerno višje dajatve, kakor pa so te pri obveznem zavarovanju.

Po človeški logiki bi sicer morali misliti, da ima do socialne zaščite pravico vsak, ki je izvrševal svoje dolžnosti do države. V splošnem to stališče tudi velja, le za gospodarske ljudi to načelo ne velja, ker pač nekateri mislijo, da so vsi gospodarski ljudje takšni bogataši, da so za vedno pre-

skrbljeni z vsem potrebnim in še nepotrebnim. Pri takšni miselnosti pač trgovcu in obrtniku ne preostaja nič drugega, ko da zidata le na lastno silo in da si sama ustvarita skromno socialno zaščito, v kolikor je ta pri sedanjih slabih časih sploh še mogoča. Zato pa je potrebno, da trgovci, ki morajo toliko žrtvovati za druge, na katere se apelira pri vsaki podporni akciji, potrebni in nepotrebni, da začno enkrat misliti tudi na sebe.

Težke posledice sankcij

Iz referata gen. tajnika zagrebske zbornice dr. Cuvaja

Na ponedeljkovi konferenci zastopnikov naših zbornic, ki je bila sklicana na iniciativo trgovskega ministra za ponedeljek v Beogradu, da razpravlja o posledicah sankcij za naše gospodarstvo, je podal o tem silno važnem vprašanju gen. tajnik zagrebske trg. industrijske zbornice dr. Cuvaj obširen in nad vse zanimiv referat, iz katerega posnemamo.

Gospodarske sankcije, ki so bile sklenjene proti Italiji, so bile sprejete od naših gospodarskih ljudi z veliko skrbjo. Po petih letih težke krize, ki je silno zadela naše gospodarstvo in ki je znižala vrednost naše zunanje trgovine za polovico one v letu 1929., pač naši gospodarski ljudje niso mogli pričakovati, da jih bo zadel še ta udarec, da bodo izgubili še italijanski trg. Kajti takoj je treba poudariti naslednje: Če bodo trajale sankcije samo par mesecev, bo silno težko zopet si nazaj pridobiti italijanski trg, če Italija izvede svojo že napovedano grožnjo, da bo bojkotala blago iz vseh onih držav, ki so pristale na sankcije. Pri tem pa je splošno prepričanje, da ni zlahka mogoče nadomestiti s kakšnim drugim trgovim italijanskega trga, ki pomeni za nas volumen 1.300 milijonov dinarjev.

K temu pa je treba dodati še strah, da bodo italijanske protisankcije mnogo bolj zadele naše gospodarstvo, kakor pa naše sankcije Italijo. Italijanska vlada dela hitro in odločno ter se more opreti na dovršeno upravno in gospodarsko organizacijo, ki odlično funkcionira in ki more zato tudi vse potrebne odredbe izvesti.

Italijanski protisankcijski ukrepi

Uradni italijanski listi so tudi že objavili dekrete, s katerimi se ureja italijanski uvoz in izvoz. Ti dekreti vsebujejo štiri tabele (A, B, C, D), v katerih so navedeni vsi proizvodi, ki se smejo uvažati v Italijo.

V tabeli A so navedeni predmeti, ki se smejo uvažati le na podlagi posebnega dovoljenja finančnega ministrstva. V tej tabeli so navedeni v glavnem vsi oni predmeti, ki jih mi uvažamo v Italijo kakor: meso, svinje, ribe, sveže in konzervirane, žita in drugi deželni pridelki, suha površina itd. Ta posebna dovoljenja pa more dobiti samo italijanski uvoznik.

Tabela B navaja blago, ki se more popolnoma prosto uvažati. To pa so samo ti štirje predmeti: bakren denar in njegove zlitine, rokopi, zlat in srebrn denar.

Tabela C pa navaja one predmete, ki se morejo uvažati samo iz določenih držav, ki so: Albanija, Arabija, Argentina, Avstrija, Bolivija, Brazilija, Japonska, Jemen, Islandija, Nemčija, Madjarska, Združene države Sev. Amerike in nekatere druge ameriške države, ki niso sprejele sankcij. Iz teh držav se smejo uvažati naslednji predmeti: živa živina, zaklana perutnina in jajca, konzervirano meso, mleko in mlečni proizvodi, morske živali, kolonialno blago in sladkor, žitarice, površina in krompir, pijače, sol in tobak, semena in oljnat plovci, olje in mast, konoplja in lan, bombaž, volna, kože, obleke in perilo, rude, železo in jeklo, baker in druge kovine, poljedelski in drugi stroji, orožje in municija, vozila, kamni in zemlja, les, slama mineral-

Cim manj je v javnosti smisla za potrebe trgovca, tem bolj mora trgovec delati in žrtvovati za svoje potrebe. Kajti tudi trgovec mora dobiti svoje bolniško zavarovanje, tudi trgovec mora biti zaščiten za primer starosti in onemoglosti. V tej smeri se mora začeti intenzivno delo med vsemi trgovci in na ta način bo tudi moč trgovstva tako narasla, da bo tudi javnost v večji meri upoštevala interese trgovstva in potrebe trgovine.

na olja, esenčna olja, milo in sveče, kemični organski in anorganski proizvodi, farmacevtski izdelki, sredstva za strojenje in barvanje kože in krzen, gumi, papir in grafični izdelki, godbeni instrumenti, dragulji, srebro in platina ter izdelki iz njih, modni predmeti, obutev, igrače, cvetje, gobe in drugo.

Tabela D pa vsebuje seznam predmetov, ki se morejo uvoziti iz določenih držav na podlagi carinskih dokumentov iz 4. kvartala leta 1934., in sicer v enaki količini lanskega uvoza. Tu se med drugim navajajo ti predmeti: konji in druge žive živali, suho sadje, razne tekstilne stvari in drugo. Pa tudi uvoz teh predmetov je dovoljen samo iz držav, navedenih v tabeli C. Zveza narodov pripravlja ukrepe, da bi se onemogočil uvoz, oziroma izvoz blaga v Italijo tudi skozi nevtralne države.

Iz tega sledi, da je popolnoma ustavljena trgovina med Italijo in državami, ki izvajajo sankcije. S tem je prišla naša zunanja trgovina v nenavadno težaven položaj, ker je po svoji strukturi in svoji bližini Italiji naravnost navezana na italijanski trg. Zato je tudi čisto upravičena skrb naših gospodarskih ljudi, da morajo sankcije in protisankcije zadati naši zunanji trgovini najtežji udarec.

Postavljeni pred gotovo dejstvo, ki se zaradi naših zunanje-političnih obvez ne more izpremeniti, je naša dolžnost, da s primernimi ukrepi vsaj ublažimo težke posledice sankcij za naše gospodarstvo.

Zagrebska zbornica je na podlagi pismene ankete z gospodarskimi organizacijami in posameznimi podjetji že izdelala konkretne predloge, glede potrebnih trgovinsko-političnih, devizno-političnih in prometnih ukrepov ter glede klirinških terjatev, pridobitvi novih trgov in drugih ukrepov, ki jih je treba storiti v korist našega izvoza. Na podlagi teh predlogov je tudi razpravljala konferenca zbornice dne 25. t. m. v Beogradu. Ti predlogi zagrebske zbornice se naslanjajo na številne statistične podatke, od katerih naj nekatere navedemo tudi tukaj, ker jasno kažejo, kako globoko posegajo sankcije v našo zunanjo trgovino in kateri ukrepi so najbolj nujni, da naš izvoz čisto ne propade.

Naša trgovina z Italijo

Leta 1934. smo izvozili v Italijo:

	v milijonih dinarjev	ali v %
gradbenega lesa	388,3	57,8
ogljja	12,5	69,4
drv	26,8	89,3
žive perutnine	82,6	93,5
žive živine	84,5	23,5
fižola	32,0	56,9
jajc	24,7	24,4
mesa	19,4	14,6
kož	9,2	10,1
svežih in soljenih rib	6,8	58,6
gob	10,3	76,8
suhih češpelj	6,2	6,0
drugega blaga	94,3	4,3
skupno	797,6	20,5

Po vrednosti smo torej izvozili eno petino vsega našega izvoza v Italijo, po količini pa celo 30 odstotkov vsega našega izvoza.

V nedeljo, dne 1. decembra na novinarski koncert!

Novinarskega koncerta na Taboru se bodo tudi gospodarski krogi, zlasti pa trgovski, udeležili v čim večjem številu. Ne samo zato, da skupno z vso slovensko javnostjo proslave naš veliki narodni praznik narodnega zedinjenja, temveč tudi zato, da izrečejo svoje priznanje lovenskim časnikašem za njih zvesto delo v korist celote in vsega naroda.

Priznati pa je tudi treba, da je program novinarskega koncerta tako bogat, da se ni težko odločiti za obisk. Na koncertu bomo slišali uverturo »Srbijac«, ki jo je zložil naš nesmrtni Davorin Jenko in ki jo izvaja orkestralno društvo Glasbene Matice in orkester konservatorija pod vodstvom skladatelja Škerjanc. Slišali bomo našo vedno odlično pevko go. Zlato Gjurgjenac, mladinski pevski zbor »Mladi stražarji«, pevski zbor »Glasbene Matice«, male harmonikarje, opernega pevca Petroviča ter mešani zbor Glasbene Matice. Torej bogat in nad vse pester spored.

Zato v nedeljo, na državni praznik, vsi na Tabor, na novinarski koncert!

Iz Italije pa smo uvozili v letu 1934.:

	v milijonih dinarjev	ali v %
bombažnega prediva	245,6	62,8
bombažnih tkanin	63,7	31,6
prediv umetne svile	39,4	44,2
svilenih tkanin	11,6	17,9
volnenih tkanin	18,8	12,6
volnenega prediva	11,4	12,4
prediva iz konoplje	4,3	57,3
prediva iz jute	4,3	15,9
surovih govejih kož	13,9	37,2
surove volne	8,9	12,3
riža	36,4	80,5
pomaranč in limon	14,6	54,6
drugega blaga	82,7	3,4
skupno	555,0	8,0

Po količini pa smo uvozili iz Italije ne samo 8, temveč 15,5 odstotkov vsega našega uvoza. Te številke jasno dokazujejo, kaj je pomenil za nas italijanski trg in kako bo težko najti zanj nadomestilo.

Kako dvigniti naš izvoz

Na podlagi analize tega stanja so potrebni radikalni ukrepi za preorientacijo naše zunanje trgovine. Za vse te predmete je potrebna kompenzacija, da se morejo izvoziti v druge države, ki se udeležujejo izvajanja sankcij. Za les prihajajo v poštev Španija, Francija in njene afriške kolonije, Anglija in njeni dominioni, levantske dežele, Argentina, Belgija, Švica, Holandska, Grška in končno tudi Madjarska. Da bi se ta cilj dosegel je treba v najkrajšem času skleniti posebne trgovinske pogodbe s temi državami na podlagi sklepov koordinacijskega odbora Zveze narodov, in sicer v tem pravcu.

1. Za izvoz naših predmetov se mora doseči preferencial v carini od vseh prej navedenih držav, zlasti pa od držav, ki so la preferencial že dovolile drugim državam, kakor Francija Avstriji za les. V primeru kontingentiranja se morajo nam priznani kontingenti povišati sorazmerno z našo izgubo na italijanskem trgu. Kar se tiče preferenciala, ki ga je dovolila Francija Avstriji, naj se ta preferencial sploh odpove, ker Avstrija ne izvaja sankcij. Končno pa bi se morala tudi Anglija zaprositi, da dovoli nam isti preferencial, ki ga je dovolila svojim kolonijam in dominionom na podlagi ottawskega sporazuma.

2. S kontrolo in kontingenti naj se zagotovi kompenzacija našega zaostalega izvoza z uvozom blaga, ki ga je dosedaj dobavljala Italija. Te kompenzacije so izvedljive s skoraj vsemi državami, ki smo jih prej navedli. Tako bi mogli uvažati iz Španije prediva, riž in južno sadje za naš les in živila. Iz Francije in Anglije bi mogli

v zameno za tekstilno blago dajati živila in živino, iz Palestine bi mogli dobavljati na račun našega lesa pomaranče in južno sadje. Vse odvisi le od dobre organizacije, da se vse to tudi izvede.

3. Naša država naj s primernimi ukrepi, čeprav tudi le za prehodno dobo, dokler se ne izvede preorientacija našega izvoza, podpira naš izvoz s primernimi izvoznimi premijami, ki bi okrepile konkurenčno

sposobnost našega blaga, kar bi bilo zlasti potrebno pri pridobivanju novih trgov. Kakor znano, so predvidene po sklepih koordinacijskega odbora Zveze narodov poleg trgovinsko-političnih ukrepov tudi finančni v korist zaradi sankcij oškodovanih držav, kar bi se moglo v predlaganem smislu uporabiti.

(Nadaljnje predloge generalnega tajnika dr. Čuvaja objavimo v prihodnji številki.)

Gjoka Čurčin, gen. tajnik Centrale industrijskih korporacij:

O čem razpravlja Ženeva

Vprašanje brezposelnih intelektualnih delavcev

Od vprašanj, katera so se razpravljala v Mednarodni organizaciji dela, se javnost danes najbolj zanima za brezposelnost duševnih delavcev.

S tem vprašanjem se je bavila posvetovalna strokovna komisija za vprašanja brezposelnih duševnih delavcev že leta 1931 ter sklenila, da bo po konzultaciji raznih organizacij intelektualcev predlagala Svetu mednarodne organizacije za delo razne predloge za rešitev tega vprašanja. Ker pa je brezposelnost duševnih delavcev samo ena posledica splošne krize, ki je poleg gospodarskih imela tudi čisto normalne učinke, so ostale težkoče za rešitev tega vprašanja prav tako nepremagljive kakor je nepremagljiva kriza sama. Samo nekatere skupine v določenih državah, kakor tehniki, zdravniki in drugi v Sovjetski Rusiji so se mogle polno razvijati in bile zato obvarovane pred brezposelnostjo. V vseh drugih državah pa so se dosegla le prehodna in začasna olajšanja, dočim je postajala trajna brezposelnost intelektualnih delavcev vedno večja.

Čeprav je statistika ne samo podlaga vsake podobne akcije, temveč tudi vsake studije, je vendar iz raznih razlogov nemogoče zbrati tudi samo približne številke o številu brezposelnih duševnih delavcev. Tako na primer ceni urad dela število brezposelnih inženirjev na 15.000, torej na 25% vseh pripadnikov tega poklica v Franciji, nasprotno pa je delodajalska organizacija v Parizu ocenila to število na 1500 do 2000, torej na 2 do 3 odstotke. Vemo, da se te številke tudi pri nas znatno razlikujejo, ker se pač določajo na podlagi ocen in anket posameznikov in poedinih organizacij, ki nimajo izčrpnih statistik. Poleg tega je silno težko potegniti mejo med posameznimi poklici, ki tudi med poklicnimi in drugimi delavci. Dejansko se v mnogih državah imenujejo tehniki tudi brez diplome inženirji, zidarji pa arhitekti in podobno. Na vsak način pa drži, da se je število dijakov, torej kandidatov za duševno delo v posameznih državah v zadnjih desetih letih mnogo bolj povečalo, kakor pa število prebivalstva, dočim pa je na drugi strani uporaba in potrošnja intelektualnih uslug zaradi krize znatno padla. Tako je n. pr. padlo razmerje med prebivalstvom in dijaštvom od 1. 1913 do 1. 1932 v Nemčiji od 876 na 508, v Grčiji od 1470 na 774, v Madžarski od 1031 na 548, v Združenih državah Sev. Amerike od 250 na 130 itd. Praznih mest pa je bilo v Nemčiji 1. 1928 7300, 1. 1933 pa 1800. Da bi se zasedla prazna mesta, bi bilo v Nemčiji potrebnih približno 10.000 diplomiranih absolventov, v resnici pa se je dvignilo število onih, ki so dovršili univerzo v istem času, na 25.000. Samo v medicini je znašalo v enem letu razmerje med diplomiranimi in potrebnimi zdravniki ko 5000 proti 2000.

Razen brezposelnih, ki so postali to zaradi krize, pa imamo tudi brezposelne, ki so izgubili zaslužek zaradi tehničnega napredka in kulturnega razvoja. Tako je na primer razvoj gramofona in radia povzročil mnogo več brezposelnih godbenikov, kakor pa je omogočil novih zaposlitev. Ravno tako je ustanovitev novih bolnišnic in ambulatorijev v večji meri zmanjšala število zaposlenih praktičnih zdravnikov, kakor pa povečalo volumen njih zaposlitve. Kakor pri ročnih delavcih, tako ima tudi brezposelnost intelektualcev v socialnem pogledu za posledico neko desorganizacijo družbe. Tako je n. pr. v Nemčiji od 186 nad 25 let starih inženirjev, ki so bili leta 1935 sprejeti v inženirsko združenje, bilo samo 25 odstotkov poročenih, od teh pa je imela samo polovica otroke.

Poročilo dotične sekcije urada za delo je razdelilo ukrepe za pomoč in zaščito brezposelnih intelektualcev ko tudi akcijo za pobijanje njih brezposelnosti v tri kategorije: 1. na rekrutiranje, kamor spada omejitve za pristop k študiju, organizacija šol, orientacija za izbiro poklica, stro-

kovna poklicna zaščita proti nezadostno izučenim tekmeccem in podobno, 2. na namestitve brezposelnih in 3. na ustvarjanje začasnih in trajnih možnosti za zaposlitev.

Glede rekrutiranja se prvi ukrepi nanašajo na omejitve dostopa na šole. Tako je v mnogih državah uveden tako imenovani »numerus clausus«, s katerim naj se ohrani ravnotežje med ponudbami in povpraševanji intelektualne zaposlitve. Pri tem se upravičeno skuša dvigniti nivo študija in vsaj do neke mere razbremeniti one poklice, pri katerih je ponudba intelektualcev posebno prevelika. V nekaterih državah gredo sicer pri uporabljanju teh ukrepov tudi predaleč, da izdajajo ukrepe, ki so direktno naperjeni proti določeni rasi ali proti ženam.

S temi omejitvami se v mnogih državah reorganizira šolski pouk, zlasti v srednjih šolah, ki se jim očita krivda za nerazmerje med posameznimi intelektualnimi poklici. Točno je, da se srednješolski pouk smatra samo kot priprava za višji pouk. Vendar pa je vedno večja težnja, da zadovolji poleg običnim kulturnim potrebam tudi onim tehnične narave. Tako se na Švedskem zahteva, da se ustanovi nacionalni odbor za izbiro poklica, ki bi bil v stalni zvezi s šolami, z organizacijami dijakov in intelektualnih delavcev in ki bi moral predlagati tudi potrebne predloge za reformo srednješolskega pouka.

(Konec prihodnjič.)

Monopol za proizvodnjo aluminija je dan domači družbi

Poročali smo že, da je dobila novo ustavljena delniška družba za proizvodnjo aluminija v Beogradu skoraj monopolno pravico na proizvodnjo aluminija v naši državi. Ker so mnogi naši listi, pa tudi mi, pri tej priliki izrazili mnenje, da je pri novi družbi udeležen v glavnem tuji kapital, je objavilo sedaj trgovinsko ministrstvo pojasnilo o pravilih nove družbe, ki dokazujejo, da so družbi podeljeni privilegiji vezani na to, da je nova družba v rokah domačega kapitala. Tako pravi § 11. pravil družbe, da morejo biti delničarji družbe samo jugoslovanski državljani. Delnice nove družbe pa se glase na ime ter se ne morejo prenesti na druge osebe brez izrecnega dovoljenja trgovinskega ministrstva. Po § 4. odst. 2. uredbi o ugodnostih, dovoljenih novi tvornici aluminija, pa se ne morejo menjati pravila navedene družbe o delničarjih in delnicah, o pridobivanju odn. prenašanju delnic na druge osebe, dokler trajajo družbi od države priznane ugodnosti. § 12. toč. 2. uredbi pa še posebej naglašajo, da izgubi nova delniška družba vse ugodnosti, če kakorkoli izpremeni svoja pravila o delničarjih, delnicah in pridobivanju delnic. Iz tega sledi, da so bile dovoljene posebne ugodnosti za proizvodnjo aluminija izključno samo domačemu kapitalu, kar je tudi razvidno iz imen upravnega odbora nove družbe, ki so bila objavljena te dni. Trgovinsko ministrstvo nadalje naglašajo, da ugodnosti, ki so dovoljene novi družbi, nikakor niso pretrpane, ker sirovi aluminij pri uvozu sploh ni obremenjen s carino in bo zato nova družba tudi s priznanimi ugodnostmi komaj mogla premagovati tujo konkurenco.

Zvišanje kapitala

Delniška glavica »Pražarne in kemične tovarne d. d.« v Celju se po sklepu občnega zbora in z odobrenjem banske uprave zniža od prvotnih 1.000.000 Din na 50.000 dinarjev ter se v ta namen za 20 starih delnic izda po ena nova delnica z Din 100 nominale, obenem nato pa se z izdajo 9500 polno vplačanih novih delnic po 100 Din poviša delniška glavica zopet na 1.000.000 dinarjev. Stari delničarji naj v treh mesecih predložijo svoje delnice v prežigovanje ali pa prijavijo svoje terjatve in zahtevke.

Volitve v zbornico v Petrogradu razpisane

Z razpisom trgovinskega ministra bodo volitve v trg. industrijsko zbornico v Petrogradu dne 18. marca. Volilna razdelitev je izvršena takole:

Trgovinski odsek ima tri volilna okrožja, in sicer: mesto Petrograd, Gornji Banat in Spodnji Banat. Prvi volilni okraj voli po 7 svetnikov in namestnikov, Gornji Banat jih voli po 6 in Spodnji po 7. Skupno voli 20 svetnikov.

Industrijski odsek ima dve volilni okrožji. Mesto Petrograd voli po 6 svetnikov in namestnikov, vse drugo zbornično področje, ki tvori drugo okrožje, pa tudi po 6 svetnikov in namestnikov, skupno 12 svetnikov.

Gostinski odsek ima tudi dva volilna okraja ter voli prvo okrožje (mesto Petrograd) po enega svetnika in namestnika, vse drugo področje pa po 3 svetnike in namestnike.

Denarniški odsek voli v prvem okrožju po enega svetnika in namestnika, v drugem pa tri svetnike in namestnike. Skupno bo imela zbornica 40 svetnikov.

Železnica št. Janž-Sevnica se le začne graditi

V torek je prišla v Ljubljano brzojavka, da je inž. Dukić podpisal pogodbo o prevzemu gradbenih del za železnico št. Janž-Sevnica. Gradbeni dela je izlicitala tvrdka Dukić in drug kot najnižja ponudnica, nastale pa so difference glede cen za kamen, ki se mora uporabiti pri gradnji proge. Tvrdka Dukić in drug je namreč navedla ceno za kamen, ki bi se pridobival na kraju gradbenih del, ministrstvo pa je zahtevalo, da mora ta cena veljati tudi v primeru, če kamen, kjer se gradi železnica, ne bi bil uporaben in bi se moral dovažati od drugod, kar bi naravno kamen podražilo. Sedaj je tudi ta zadnja difference srečno odklonjena in pričakovati smemo, da se bo nova železnica vendarle začela graditi. Vsej Sloveniji, zlasti pa Sloveniji bo z njo v resnici ustrezno.

Nova uprava OUZD

Minister Komnenović je kot namestnik ministra za soc. politiko razrešil dolžnosti dosedanje člane ravnateljstva in nadzorstva pri OUZD ter imenoval novo ravnateljstvo in nadzorstvo, ki je sestavljeno takole:

Ravnateljstvo: Iz vrst delodajalcev: Kremžar Franc, novinar in posestnik iz Most, Jeglič Franc, ravnatelj tvrdke »Zmaj« v Ljubljani, Turk Matko, stavbenik iz Ljubljane, Gašperšič Jože, ravnatelj Zeb-ljarske zadruge, Goligranc Konrad, stavbenik iz Celja, Klanjšek Franc, trgovec iz Maribora.

Iz vrst delojemalcev: Majeršič Janez, združni poslovodja, Kukovica Franc, skladiščnik iz Ljubljane, Rozman Peter, strokovni tajnik v Čreti pri Slivnici, Žumer Srečko, strojni stavec iz Ljubljane, Galof Albin iz Ljubljane, Jakomin Lovro, strokovni tajnik iz Litije.

Namestniki: Iz vrst delodajalcev: Resman Vinko, posestnik iz Radovljice, Požar Vinko, pekovski mojster iz Ljubljane, Božman Pavel, industrijec iz Polhovca grada, Gospodarič Franc, mizarski mojster iz Radč pri Zagorju, Hohnjec Miloš, ključavničar iz Celja, Koter Stefan, mizarski mojster iz Maribora.

Iz vrst delojemalcev: Jonke Josip, urarski delavec iz Ljubljane, Vostner Matko, združni tajnik iz Slovenjgradca, Loboda Josip, delavec iz Ljubljane, Savenc Franc, delovodja iz Ljubljane, Kregar Ivan, modelski mojster iz Ljubljane, Kranje Rudolf, čevljar iz Ljubljane.

Nadzorni odbor: Iz vrst delodajalcev: ing. Miklavc Fr., ravnatelj Kranjskih deželnih elektrarn v Ljubljani, in Vrevec Franc, uradnik »Store« v št. Vidu nad Ljubljano.

Iz vrst delojemalcev: Krvine Ivan, delovodja iz Ljubljane, in Pangeršič Ivan, delavec iz Zaloga.

Namestniki: Iz vrst delodajalcev: Belcjan Boštjan, stavbenik iz Gore pri Komendi, in Weigl Vinko, trgovec iz Maribora.

Iz vrst delojemalcev: Vostner Leopold, služitelj v Mariboru, in Toplišek Franc, delavec iz Ljubljane.

»Službeni list«

kr. banske uprave dravske banovine z dne 27. novembra objavlja: Navodila za uporabo uredb o izrednem delnem odpisu davčnega dolga — Sejmske in tržne pravice v srezu Smarje pri Jelšah — Razne razglase sodišč in uradov ter razne druge objave.

Politične vesti

Nova bolgarska vlada je izdala po svoji prvi seji obširno deklaracijo, v kateri pravi, da bo zvesto spolnjevala načela, na katera se naslanja manifest kralja z dne 21. aprila t. l. Skušala bo ustvariti pogoje za normalno politično in gospodarsko življenje. Vse možnosti za sodelovanje z narodom bo vlada proučila. Vlada bo zvesta načelom Zveze narodov ter bo nadaljevala politiko zbližanja z bratsko Jugoslavijo. Nato govori vlada o svojih notranje političnih nalogah ter zlasti poudarja njeno skrb za izpolnitev vojske.

Grški kralj Jurij II. je začel s konzultacijami politikov in je kot prvega zabilal ministrskega predsednika Kondilisa, ki je svetoval kralju razpust parlamenta in razpis novih volitev. Ob koncu poldrugo uro trajajoče avdienco je odlikoval kralj Kondilisa z lento Odrešenikovega reda. Prvi akt nove vlade bo obširna amnestija za politične prestopke.

Sankcijski odbor Zveze narodov je odgođen do 15. decembra, s tem pa tudi prepoved izvoza petroleja, jekla, železa in premoga v Italijo in njene kolonije. Italijanski listi pa že pišejo, da bodo 16. decembra najbrže tudi že te sankcije stopile v veljavo, ker Anglija noče odnehati.

Nadaljnje sankcije proti Italiji (prepoved izvoza petroleja, železa, jekla in premoga) so bile odložene s pristankom Anglije, ki čaka na rešitev francoske notranje politične krize. London pa je trdno odločen, da se izvedejo sankcije do konca in je tudi za blokado, če se drugače ne bi moglo preprečiti izvoza od Zvez narodov prepovedanega blaga v Italijo.

Na skupščini francoskih kmetov, pristavev kmetске fronte, katere se je udeležilo 20.000 kmetov, je bila sprejeta resolucija, v kateri se odločno zahteva takojšnja ustavitve vseh sankcij proti Italiji.

Predsednik angleške vlade Baldwin je baje poslal Mussoliniju zasebno pismo, v katerem ga sprašuje, pod katerimi pogoji bi bil pripravljen prenehati s sovražnostmi v Afriki.

Italija je baje pripravljena ustaviti vojne sovražnosti v Etiopiji, če se ji podeli mandat Zveze narodov nad pokrajinami Tigre, Danakil in Ogaden, ev. tudi nad Hararjem. Seveda pa so danes po velikih uspehih Etiopcev na južni fronti ti pogoji popolnoma neizvedljivi.

Italijanski tisk je začel svariti svoje bralce pred pretiranim optimizmom ter opozarja na silne in neverjetno velike težkoče, ki jih mora premagovati italijanska vojska v Etiopiji. Menda so ta svarila precej jasen odgovor na etiopske uspehe na južni fronti.

Iz južne etiopske fronte prihajajo nadaljna poročila o neugodnem stanju italijanske vojske. Etiopci javljajo, da so zasedli že Gorahejo, dočim italijanska poročila to vest demantirajo. Pač pa poročajo italijanska poročila, da so se morali na južni fronti boji ustaviti, ker je nastal silen dež.

Vse kaže, da je italijansko južno ar. o gen. Graziani za delo naravnost katastrofa. Italijanske čete se umikajo v pantičnem begu in abesinske čete so že pri Ual-Ualu, od kjer se je začelo italijan. ko prodiranje. Po nekaterih vesteh pa so vdrl Etiopci tudi že v italijansko Somalijo. A tudi na severni fronti je poraz italijanskih čet težak, kar najbolj dokazuje demanti italijanske vrhovne komande, da je mesto Makale še v njih rokah. Brez sankcij so začeli Etiopci sami reševati afriški problem.

Tri italijanske bataljone je uničil džamas Vores, ki velja kot eden najbolj energičnih etiopskih vojskovodij. Italijanske bataljone je presenetil pri Halovi, severno od Makale, baš ko so vajakomdelili kosilo. Med prvimi je padel en komandant bataljona.

Čete generala Graziani so zbog slabega vremena, velikih štrapač ter večjih in manjših porazov v zadnjih dneh popolnoma demoralizirane ter se baje nočejo več boriti proti Etiopcem.

Vzhodna kitajska provinca Hopej se je proglasila za neodvisno državo, ker da se bo sedaj lažje branila proti komunizmu. V resnici pa je nova država prav tako odvisna od Japonske kakor Mandžurija.

Vojaško-komunistična revolucija je izbruhnila v Braziliji v bližini mesta Pernambuco. Vlada zatrjuje, da je popolnoma gospodar položaja in da bo revolucija v kratkem zatrla. Nad kraji, v katerih je izbruhnila revolucija, je vlada proglasila naglo sodbo.

Modna revija v Trgovskem domu

V okviru obrtnskega tedna priredijo ljubljanske modne trgovine, šivilje, modistke in druge modne stroke modno revijo, ki bo za Ljubljano pravo presenečenje in odkritje. Kakor je dokazala glavna skušnja v tork, bo modna revija v vsakem pogledu posrečena prireditelj, obenem pa tudi lesteček dokaz, da naše domače tvrdke nudijo tudi damam z najbolj prefinjenim okusom vse, kar potrebujejo in kar si žele. V modni stroki so naši trgovci in obrtniki že osvojili. To bo dokazala modna revija in zato obiščite revijo, ogledite si lepe stvari — in naročite svoje potrebščine le pri domačih ljudeh!

Otvoritev revije je v soboto ob pol 9. uri zvečer v Trgovskem domu.

Denarstvo

Odlog plačil

je dovoljen:

Hranilnici in posojilnici pri Sv. Mihaelu poleg Šoštanja, r. z. z. n. z. za 6 let. Obrestna mera za stare vloge je določena na 2% od 2. avgusta dalje.

Posojilnici v Trbovljah, r. z. z. n. z., za dobo 6 let od 5. marca 1934 dalje. Obrestna mera za stare vloge je določena na 3%, računajoč od 5. marca 1934 dalje.

Slovenski kmet je najbolj zadolžen

Kako lažnive so vesti o bogastvu Slovencev, najbolj dokazuje statistika o kmečkih dolgovih, ki jo je izdala Privatna agrarna banka. Po tej statistiki znašajo dolgovi (v milij. Din): v donavski banovini 1683, v dravski 1192, savski 1185, primorski 839, drinski 625, zetski 496, vrbaski 828, moravski 320 in vardarski 209 ali skupno v vsej državi 6879 milijonov Din.

Na posamezno kmečko hišo pa odpade dolga:

V dravski banovini 19.386 Din, v donavski 19.014, v primorski 12.976, zetski 8638, savski 7444, drinski 6676, vardarski 6371, moravski 5591 in vrbaski 3852 dinarjev. Slovenski kmet je torej najbolj zadolžen in je prejel od Priv. agrarne banke najmanj posojil. Kredit je dobival slovenski kmet predvsem od svojih kreditnih zadrug.

Trgovanje z markami iz privatnega kliringa se je začelo

Na borzah se je začela v ponedeljek kupčija z nemškimi markami iz privatnega kliringa. Tehnika poslovanja je ista, kakršna je bila z italijanskimi klirinškimi nakaznicami. Uvozniki nemškega blaga morejo plačati 50% svojih dolgov z odkupom terjatev naših izvoznikov v Nemčijo. Nemške klirinške nakaznice so se ponujale na borzi v Zagrebu po 15.10 do 15.25 dinarjev, končno pa je bil določen srednji tečaj za marko iz privatnega kliringa na Din 15.225. V zasebnem kliringu je torej marka za približno 11,5% cenejša ko marka po uradnem kliringu.

*

Banska uprava je odstavila dosedanje vodstvo celjske Mestne hranilnice ter imenovala za gerenta trgovca Antona Fazarina, kot člana sosveta, ki pa imajo samo posvetovalen glas, pa gg.: mizarja Janka Dolničarja, trgovca Antona Holbaurja, slikarskega mojstra Stojana Holobarja, odvetnika Mirka Hočevarja, trgovca Franca Leskovička, veletrgovca Rudolfa Stermeckega in odvetnika dr. Voršiča.

Dosedanji upravni odbor Mestne hranilnice v Krškem je bil odstavljen ter bil imenovan za gerenta zdravnik dr. Murgelj, za člana gerentskega sosveta pa gg. Franc Vodopivec, Henrik Lazarini, Jože Zemljak, Milan Tuma, Hubert Završnik in Ernest Cener.

Vlagatelji v Vojvodini so na velikem zborovanju v Novem Sadu protestirali proti sedanjemu načinu kmečke razdolžitve, ker bo ta način uničil banke, s tem pa tudi vlagatelje, ki so dostikrat večji reveži kakor pa zadolženi kmetovalci. Vlagatelji protestirajo tudi proti temu, da bi se izdajale prisilne obveznice, ker bi pri njih izgubili vlagatelji do 80 odstotkov svojega naloženega denarja. Mesto obveznic naj se izdajo državni bankovci.

Francoska banka je zvišala svojo obrestno mero od 5 na 6%. To je že tretje povišanje obrestne mere v zadnjih 11 dneh. Obrestna mera je s tem dosegla višino, na kateri je bila meseca maja, ko je bila ataka špekulacije na frank na višku.

Zaradi velikega odтока zlata iz Francije in s tem nastale nevarnosti za frank, je

začel ameriški fond za izenačenje valut v velikih količinah kupovati franke, da s tem utrdi frank. Enako pomoč izkazuje franku tudi angleški fond za izenačenje valut.

Po izkazu šl. Narodne banke z dne 23. novembra se je (vse številke v milijonih Kč) njena zlata podloga zmanjšala za 0,2 na 2.690,9, njena devizna pa za 12,1 na 83,9, dočim se je druga gotovina povečala za 13,7 na 238,5. Obtok bankovcev se je znižal za 219,6 na 5.895,2. Kritje se je dvignilo od 43,5 na 44,5 %.

Potrebna in koristna knjiga

Zakon o neposrednih davkih, s pravilniki, uredbami in komentarjem

Načelnik finančnega oddelka banske uprave v p. g. Stefan Sušec, ki si je pridobil splošno priznanje že s svojo knjigo »Naše finančno pravo«, je izdal sedaj drugo, dejali bi, še bolj potrebno in koristno knjigo, knjigo o neposrednih davkih. Kako nujno je bila potrebna takšna knjiga, ve zlasti dobro vsak gospodarski človek in vsak davkoplačevalec. Saj je od leta 1928., ko je bil razglašen sedaj veljavni zakon o neposrednih davkih, izdanih toliko izprememb, toliko pravilnikov, oficialnih pojasnil, da so morali biti davkoplačevalci, ki so se dobro spoznali v teh predpisih, že pravi davčni strokovnjaki. Treba pa je tudi le pogledati veliki obseg nove Suščeve knjige, ki ima XVI + 552 strani, pa vsakdo rad pritrdi, da je bila nujno potrebna knjiga, ki na pregleden in jasen način podaja vsa določila glede neposrednih davkov.

In Suščeva knjiga je ta visoki cilj izpolnila v odlični meri. V novi knjigi so navedeni in tudi pojasnjeni ter komentirani vsi predpisi, ki so izšli o neposrednih davkih in ki so še danes v veljavi. Poleg tega pa je dodal g. Sušec še razne druge zakone in uredbe, ki so v zvezi z neposrednimi davki: tako iz zakona o ustroju vojske določila glede vojnice, nadalje uredbe o odpisu davka ob elementarni škodi, o olajšavah glede zemljarine, o uravnavi davčnih razlik, o postopku glede kaznivih davčnih dejanj, o zavarovanju, prisilnem izterjevanju in neizterljivosti davkov (davčna eksekucijska uredba), ter še celo vrsto pravilnikov, ki se tičejo vknjiževanja neposrednih davkov, davka na poslovni promet, vojnice itd., določila zakona in pravilnika o davčnih zaostankih itd. Knjigi je dodal avtor, ker je v vzročni zvezi z neposrednimi davki, tudi zakon o davku na neozemljene osebe in o davčni oprostitvi oseb z devetimi ali več otroki.

Posebna vrednost knjige je v tem, da navaja za vsakim členom zakona in pravilnika še komentar, ki navaja razne normativne predpise finančnega ministrstva z navedbo vira, kje so bili ti predpisi objavljeni, da ima takoj vsak davkoplačevalec tudi pri roki vse pripomočke, ki so mu potrebni pri sestavljanju morebitnih pritožb. Vse predpise in uradna pojasnila pa

vsebuje knjiga tudi iz najnovejšega zakona ter so tudi že v polni meri upoštevani predpisi zadnjega zakona o proračunskih dvanajstinah. Tako je tudi že jasno in podrobno razloženo glede znižanja rentnine od dohodkov, ki bi jih davkoplačevalec sicer moral imeti, ki pa mu jih dolžnik ni plačal.

Pri vsej obsežnosti knjige pa se zlahka najde to, kar se v knjigi išče, ker je knjigi dodano obširno stvarno kazalo, ki navaja tako poglavje, ko stran knjige, ki govori o iskanem predmetu.

Končno treba tudi pripomniti, da je tisk knjige jasen, lep in razločen, da se takoj že po tisku loči besedilo zakonov, pravilnikov in pojasnil. A tudi oprema knjige je tako vzorna, da jo bo vesel tudi bibliofil.

Omeniti moramo še, da je naklada knjige razmeroma omejena in naj zato nihče ne okleva z naročbo. Knjiga »Neposredni davki« velja 160 Din, s poštnino 5 Din več in se naroča pri Knjižni založbi tiskarne »Merkur« v Ljubljani. Ker ima knjiga nad 86 tiskovnih pol, je njena cena primeroma nizka.

Glavno pa je: z novo Suščevo knjigo ve davkoplačevalec vsaj glede neposrednih davkov pri čem da je. Ve, kako mora davke napovedati, ve, kaj se od njegove napovedi odbije, ve, kako more z uspehom braniti svoje pravice in kako se more ubraniti težkih posledic, ki jih določa zakon za neizpolnjevanje davčne dolžnosti.

Na vse zadnje naj pripomnimo še eno: Kdor pogleda veliki obseg Suščeve knjige in kdor se spomni vseh neštevilnih predpisov glede taks, trošarin, posrednih davkov, carin, carinskega postopka, ta mora v resnici občudovati gospodarskega človeka, ki še more najti izhod iz labirinta teh predpisov. Za neposredne davke je dobil davkoplačevalec Ariadnino nit s Suščevo knjigo za izhod iz tega labirinta, toda kdaj jo dobi za druge davke. Ali še bolj nujno vprašanje: Kdaj bodo naši davčni in taksoni zakoni poenostavljeni, kdaj bodo prenehali biti davčni predpisi zaradi svoje kompliciranosti muka za davkoplačevalca?

Toplo priporočamo Suščevo knjigo o neposrednih davkih, ki pač ne bi smela manjkati v nobeni srednji in večji pisarni.

dne 10. decembra pri Upravi III. oddelka Zavoda za izradu vojne odeče v Zagrebu. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani, pogoji pa pri istem oddelku.)

Minerska komanda Kumbor sprejema do 9. decembra ponudbe o dobavi jeklenih vrvi; do 12. decembra o dobavi železnega materiala (železo, cink, jeklo, medenina); do 16. decembra pa o dobavi lesnega materiala.

Direkcija državnega rudnika Vrtnik sprejema do 12. decembra ponudbe o dobavi 1 rudarskega in 1 geološkega kompasa.

Razpisane so naslednje ofertne licitacije: pri Upravi smodnišnice v Kamniku dne 21. decembra za dobavo peska, dne 23. decembra pa za dobavo preje.

Dne 2. decembra bo pri Komandi 2. pontonirskega polka v Ptuj licitacija za dobavo živil (fižol, ješprenjček, testenine, riž, zdrob).

Dne 4. decembra bo pri Komandi dravske divizijske oblasti v Ljubljani licitacija za dobavo živil (čebula, paprika, kava, čaj, slive, suho grozdje, kakao, citrone).

Dne 10. decembra bo pri Vojno-tehničnem zavodu v Sarajevu licitacija za dobavo lesa; dne 12. decembra za dobavo koksa; dne 20. decembra pa za dobavo gasilskih aparatov.

Dne 11. decembra bo pri Direkciji pomorskega saobračaja v Splitu licitacija za dobavo masiv; dne 13. decembra pa za dobavo motvoza.

(Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.)

Dne 16. decembra bo pri ekonomskem oddelku generalne direkcije drž. železnice v Beogradu licitacija za dobavo 1 aparata za montažo cevi lokomotivskih kotlov, dne 18. decembra za dobavo brusilnih plošč, dne 27. decembra pa za dobavo pogonskih osi. (Pogoji so na vpogled pri strojnem oddelku Direkcije državnih železnic v Ljubljani, Ljubljanski dvor, soba št. 194, vsak delavnik med 10. in 12. uro.)

Nabava 5.000 kg bencina. Direkcija pošte v Ljubljani razpisuje dobavo 5000 kg mešanega bencina z ofertalno licitacijo na dan 3. decembra t.l. Pogoji po 10 Din v pisarni direkcije, Sv. Jakoba trg št. 2, I. nadstropje, soba št. 41.

Prodaja lesa. Dne 5. decembra bo pri Direkciji šum v Zagrebu licitacija za prodajo lesa. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani, pogoji pa pri isti direkciji.)

Zunanja trgovina

Naša zunanja trgovina v oktobru

V oktobru smo izvozili 359.095 ton blaga v vrednosti 493,5 milijona Din, za 9.073 ton in po vrednosti za 67,9 milijona Din več ko v oktobru 1934.

V vseh prvih letošnjih desetih mesecih pa smo izvozili skupno 2.820.819 ton v vrednosti 3.042,4 milijona Din, to je po količini za 8.025 ton in po vrednosti za 226,4 milijona Din več ko lani. Vidi se, da so se cene naših izvoznih predmetov popravile.

Uvozili pa smo v oktobru 121.433 ton blaga v vrednosti 395,3 milijona Din, dočim smo v lanskem oktobru uvozili samo 60.564 ton v vrednosti 349,2 milijona Din.

V vseh desetih letošnjih mesecih smo uvozili 789.930 ton v vrednosti 3.006,4 milijona Din, to je za 71.458 ton in za 43,4 milijona Din več ko lani.

Madjarska zaradi sankcij v stiski

Tudi na Madjarskem se kažejo težke posledice sankcij, pa čeprav jih Madjarska ne izvaja. Skoraj vsi angleški gostje in turisti so zapustili Madjarsko, da in hoteli in tujska podjetja občutno škodo. Zelo je zadeta tudi madjarska industrija elektronskih cevi, ki jih je v veliki količini dobavljala v Anglijo. Vse te dobave so ustavljene. Tudi blago, ki ga je pošiljala Madjarska v Egipt, je ostalo brez kupca. Madjarska je zato izpolnila angleško zahtevo, da se prilaga vsemu blagu v Anglijo potrdilo o poreklu blaga.

*

Vsemu blagu, ki se pošilja v Italijo, mora biti po odredbi italijanske vlade priloženo izpričevalo o poreklu blaga.

Kljub sankcijam ni prenehal trgovinski promet med mestom Zadarom in okolico. Italijanska vlada je izjemoma dovolila, da se uvažajo živila z jugoslovanskega ozemlja, ker bi sicer nastala v Zadru prevelika draginja, naša vlada pa je dovolila izvoz živil v Zader, ker bi sicer okoliški kmetje sploh ne mogli prodati pridelkov.

Perutnina se bo izvažala v Nemčijo le pod najstrožjo kontrolo ter bo na meji zaklana vsa perutnina, pa če bi se našel v vsej pošiljki tudi le en primer kuge.

Češkoslovaška je začela po krajši prekinitvi zopet dobavljati Italiji premog. Dobavljala bo po 30.000 ton premoga na mesec.

Italijanska umetna svila se je v zadnjem času pocenila za 10 odstotkov ter s tem postala konkurenčna nemški svili.

Cena bencina je narasla v Italiji že na 3-80 lire za liter. V kratkem bo ta cena ponovno povišana in trgovci napovedujejo, da bo narasla cena na 8 lir za liter. Mnoge avtobusne zveze so zato že ustavljene, a tudi vse osebni avtomobilski promet se je silno zmanjšal.

Lionske tvornice svile so ostale zaradi sankcij proti Italiji brez potrebnih sirovin. Prošnjo tvornice, da bi se odložila prepoved uvoza italijanske umetne svile do konca decembra, je francoska vlada odklonila.

Bolgarska je letos pridelala mnogo več bombaža ko lani. Tudi kakovost letošnjega bombaža je boljša.

Trgatev v Italiji je dala letos 70,5 milijonov stotov grozdja, za 21 milijonov več ko lani. 68 milijonov stotov grozdja bo predelano v vino.

Dobave-licitacije

Gradbeni oddelk Direkcije drž. železnice v Ljubljani sprejema do 5. decembra ponudbe o dobavi strojnega kladiva za zračni pritisk.

Komanda pomorskega arzenala Tivat sprejema do 8. decembra ponudbe o dobavi bakrenih in železnih cevi, radiatorjev itd.; do 9. decembra o dobavi katrana, smole, železa, asfaltne laka, pločevine, nafte, karbolineja, vijakov; do 10. decembra o dobavi zastav; do 13. decembra o dobavi stružnice; do 15. decembra o dobavi petroleja, strojnega olja itd.; do 17. decembra o dobavi gasilskih aparatov in lesa.

Direkcija drž. rudnika Vrtnik sprejema do 30. novembra ponudbe o dobavi lesa.

Direkcija drž. rudnika Velenje sprejema do 4. decembra ponudbe o dobavi arto-metrov; do 11. decembra pa o dobavi stekla za okna, mizarskega orodja in pisarniškega materiala.

Direkcija drž. rudnika Kakanj sprejema do 5. decembra ponudbe o dobavi slame in lesa.

Komanda pomorskega zrakoplovstva Divulje sprejema do 15. decembra ponudbe o dobavi materiala za hidroplane.

Odpadki od novega usnja, sukna, bombaža itd. se bodo prodali z ustno licitacijo

Najnovejši

Telefonski imenik

za območje Dravske direkcije pošte in telegrafa v Ljubljani oddaja po znižani cení Din 12.— za komad

tiskarna Merkur v Ljubljani, Gregorčičeva ul. 23

Povpraševanje po našem blagu v tujini

Les in lesni proizvodi:
1207 — Lienz: orehova debla;
1208 — Lel-Aviv: ponuja se zastopnik za vse vrste lesa.

Deželni pridelki:

1209 — Hannover: ponuja se zastopnik za povrtnino in razne deželne pridelke;
1210 — Praga: ponuja se zastopnik za razne zdravilne rastline, ki se uporabljajo za izdelavo umetnih vin;
1211 — Valletta (Malta): ponuja se zastopnik za fižol in razne deželne pridelke;
1212 — Atene: ponuja se zastopnik za deželne pridelke;
1213 — Barcelona: fižol, seme od repe in rdeče detelje, druga semena, konoplja, lan in tulje;
1214 — Rotterdam: stolčeni plodi soje, otrobi (debeli in fini), živinska moka;
1215 — Lausanne: Lanene oljate pogache, črn in bel česen, karfiola;
1216 — Hamburg: ponuja se zastopnik za konzerve in povrtnine, paradižnika, gob, stročnice in oljnata semena;
1217 — Berlin: ponuja se zastopnik za lan in živila.

Proizvodi sadjarstva:

1218 — Hannover: ponuja se zastopnik za lesnike in razno sadje;
1219 — Milan: suhe češnje;
1220 — Hamburg: ponuja se zastopnik za sadne konzerve.

Proizvodi živinoreje, perutninarstva in ribarstva:

1221 — Pariz: »Daphnis« (vodne bolhe) za ribjo hrano;
1222 — Berlin: živalska dlaka, kosti;
1223 — Berlin: ponuja se zastopnik za krzna.

Rudarski proizvodi:

1224 — Atene: ponuja se zastopnik za smolo za asfalt;
1225 — Montreal Quebec (Kanada): cink, svinec, baker.

Industrijski izdelki:

1226 — Zutphen (Nizozemska): zaponke na potego (Reissverschluss) za torbice, denarnice, doze za tobak;
1227 — Pariz: orient. zlatarski predmeti (filigranska bižuterija);
1228 — Hamburg: ponuja se zastopnik za mandlovo olje;

Že v 24 urah

narva, plesira in kemično snaili obleke, klobake itd. Skrobl in svetilolika srajce, ovratnike in manšete. Pere. suš. monga in lika domače perle

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4-6. Selenburgova ul. 8.
Telefon št. 22-72.

1229 — Berlin: volnene krpe in volneni odpadki.

Razno:

1230 — London: ponuja se zastopnik za razne predmete (razen za perutnino in jajca).

Izvozniki, ki se zanimajo za eno od navedenih ponudb ali povpraševanj, naj se obrnejo na Zavod za pospeševanje zunanje trgovine Beograd, Ratnički dom, ter naj pri tem navedejo: 1. številko, pod katero je blago navedeno, 2. točno označbo vrste blaga, 3. način ambalaže z ozirom na tržne uzance, 4. količino razpoložljivega blaga, 5. ceno, franko naša meja ali cif pristanišče države, kamor naj pride blago, 6. plačilne pogoje in 7. rok dobave. Za boniteto tujih tvrdk Zavod ne jamči.

Konkurzi in prisilne poravnave

Razglašen je konkurz o premoženju trgovca Franca Straha v Podgradu pri Gor. Radgoni, ker je bilo poravnalno postopanje ustavljeno. Konkurni sodnik Gorenc, upravnik mase odvetnik dr. Božio. Prvi zbor upnikov pri sodišču v Gornji Radgoni dne 5. decembra, oglasitveni rok do 5. decembra, ugotovitveni narok pa dne 10. januarja ob 10.

Opozorjamo na današnje predavanje

priv. docenta dr. Vladimira Murka, ki ga priredi Jugoslovansko-češkoslovaška liga v Ljubljani. Docent dr. Vladimir Murko bo predaval o gospodarskem napredku Slovaške in Podkarpatske Rusije v dobi 15 leta obstoja češkoslovaške republike.

Predavanje bo ob pol 9 zvečer v restavraciji »Zvezdec«.

Sejem za kožuhovino v Ljubljani

bo dne 27. januarja 1936 v prostorih velesejma v Ljubljani. Lovsko-prodajna organizacija »Divja koža«, ki priredi ta sejem oziroma dražbo, ima direktne zveze z inozemskimi odjemalci, ki plačujejo za blago svetovne cene. Zato opozarjamo vse lovce, naj svoj letošnji lovski plen oddajo v prodajo samo svoji prodajni organizaciji, ne pa raznim prekupčevalcem. Pri tem naj imajo na umu, da je samo v složnosti in medsebojni podpori moč in lastni dobiček. Nujno je potrebno, da so kože dobro in pravilno posušene. Ne sušite jih na peči, ampak na zraku! Kožo se mora dobro očistiti in napeti. Dobro pripravljena koža je vredna skoraj še enkrat toliko ko slabo posušena iste kvalitete. Kože pošiljajte na naslov: »Divja koža« Ljubljana — Velesejem.

Doma in po svetu

Šefi generalnih štabov Male antante so imeli te dni v Beogradu svojo običajno sejo.

Volitve v trg. industrijsko zbornico v Dubrovniku so razpisane na dan 23. februarja.

Na področju zbornice v Splitu se vodi energična akcija, da bi pri volitvah v zbornico, ki bodo 15. marca, nastopili volileci v vseh odsekih složno in bi se v ta namen sklenil kompromis med posameznimi skupinami.

Pravila nove organizacije branjevcev je odobrila banska uprava savske banovine, ker je bil velik del branjevcev nezadovoljen z delom združenja malih trgovcev.

Na katerih progah bodo vozili novo-nabavljeni motorni vozovi, o tem baje še ni odločilo prometno ministrstvo in bi bil torej čas, da se še doseže, da bodo ti vagoni vozili tudi v Sloveniji.

»Kulturbund« v Veliki Kikindi je bil razpuščen zaradi prevelikih političnih naspotij, ki so nastala v tej samo »kulturne organizaciji«.

Beograjski listi tožijo, da je v Beogradu 5000 praznih stanovanj. Listi so pozabili dostaviti, da imajo nekateri beograjski hišni posestniki stanovanja rajši tudi vse leto prazna, kakor pa da bi znižali najemnino.

Občine v Primorski banovini dolgujejo bolnišnicam za oskrbovalne stroške nič manj ko 27 milijonov dinarjev.

Zaradi sankej proti Italiji in ustavitve dovoza cvetice iz Italije je takoj poskočila cena dalmatinskih cveticam. Nageljni se na debelo prodajajo že po Din 2-50 za kos.

Redna letna skupščina Prizada bo dne 23. decembra v Beogradu.

Potrjena je obsodba tvornice Trepča na plačilo kazni v višini 335.573 Din, ker ni kolkovala pobotnic o prejemu plač svojih uradnikov. Proti razsodbi se je tvornica pritožila na upravno sodišče v Dubrovniku, ki pa je njeno pritožbo zavrnilo.

Skozi Sueški prekop so šli zopet novi veliki transporti italijanskih vojakov in vojne materiala. Iz Afrike pa so se vračale ladje s številnimi bolniki.

»Morning Post«, glasilo angleških konservativcev, piše, da je morala italijanska vlada poslati 100.000 vojakov na dopust, ker italijanske finance ne prenesejo stroškov, ki so potrebni za vzdrževanje milijonske armade.

V Rimu so prekrstili ulico »Via Romana« v »Ulico Avstro-Ogrske«, ulico, ki se je imenovala po zmagi ob Marni, pa v ulico »Italijanskih vojakov na Marni«.

Velik štrajk japonskih mornarjev je izbruhnil v japonski luki Osaka. Skupno stavkajo mornarji 300 velikih ladij.

Francoska tvornica aeroplanov Bleriot, ki

je zaposlovala več tisoč delavcev, je ustavila plačila.

Vse železnice v Turčiji, ki merijo skupno 2835 km, so prešle v državno last in je Turčija za nje plačala 250 milijonov turških lir. Obenem je zgradila Turčija 2528 km novih železnic.

Tržna poročila

Ljubljanski trg

Trg ni bil na zadnji tržni dan tako dobro založen ko običajno in tudi kupčija je bila manj živahna. Mnogo pa je bilo na trgu še zelenjave in se je prodajala endevija po 50 par glava. Sadni trg je dobro založen in so ostale cene neizpremenjene. Na trg so prišle tudi prve pomaranče iz Spanije. Sicer pa se na trgu pozna, da gre proti koncu meseca in da vse nakupuje le najnujnejše.

Mariborski svinjski sejem

Na svinjski sejem dne 22. nov. 1935 je bilo pripeljanih 124 svinj, cene so bile te: mladi prašiči 7-9 tednov stari 75-85, 3-4 mesece stari 120-160, 5-7 mesecev stari 200-260, 8-10 mes. stari 300-360, 1 leto stari 480-650 dinarjev za komad, mladi prašiči 1 kg žive teže 5-5'50, mrtve teže 6'50-9'50 dinarjev. Prodanih je bilo 49 svinj.

Radio-Ljubljana

Petek, dne 29. novembra. 12.00: Klavirske solistične točke (plošče). — 12.45: Vremenska napoved, poročila. — 13.00: Čas, objava sporeda. — 13.15: Radijski orkester. — 14.00: Vremensko poročilo, borzni tečaj. — 18.00: Zenska ura (Angela Vodetova). — 18.20: Plošče. — 18.40: Delavsko predavanje: Trgovski sodniki (g. Šitar Alojzij). — 19.00: Čas, vremenska napoved, poročila. — 19.30: Nacionalna ura. — 20.00: Nastop malih harmonikarjev; vodi g. prof. Pavel Rančigaj. — 21.00: Ura francoske glasbe: Vokalni koncert ge. Zlate Gjungjenac; pri klavirju g. Niko Štritof. — 22.00: Čas, vremenska napoved, poročila. — 22.15: Radijski jazz.

Sobota, dne 30. novembra. 9.00: Šolska ura: Proslava narodnega praznika. — 12.00: Plošče. — 12.45: Vremenska napoved, poročila. — 13.00: Čas, objava sporeda. — 13.15: Plošče. — 14.00: Vremensko poročilo, borzni tečaj. — 18.00: Radijski orkester. — 18.40: Pereča zunanje politična vprašanja (dr. Alojzij Kuhar). — 19.00: Čas, vremenska napoved, poročila. — 19.30: Nacionalna ura. — 20.00: Poglejmo na Gorenjsko stran! Sodelujejo: Člani radijske dramske družbe, Kmečki trio, Fantovski kvartet in citraški trio »Vesna«. — 22.00: Čas, vremenska napoved, poročila. — 22.15: Radijski orkester.

Naročajte „Trgovski list“!

Lepila

za knjigoveznice, tovarne kuvert, kartonaže in ostalo industrijo,

Lepila

za etiketiranje na papir, les, steklo, pločevino etc.

izdeluje v neprekosljivi kakovosti in dobavi po najnižjih cenah

„Savinja“ d. z. o. z.

Tacen - St. Vid nad Ljubljano

Zahtevajte ponudbe!

Zahtevajte vzorce!

Veletrgovina kolonijalne in špecerijske robe

Jvan Jelačin

Ljubljana

Zaloga sveže pražene kave, mletih dišav in rudninske vode.

Točna in solidna postrežba! — Zahtevajte cenik!

KLIŠEJE

vseh vrst po fotografijah ali risbah izvršuje najsolidnejše klisarna

ST-DEU LJUBLJANA DALMATINOVA 13

Trgovci in industrija

Trgovski list

se priporoča za inseriranje!

Od 3-5%

se Vam obrestujejo prihranki, ki jih naložite pri nas.

Pred zločinci

je zavarovan denar, ki se zaupa nam.

Nad 10.000 vlagateljev

štejemo v svoj krog.

Vabimo vanj vse,

ki hočete vlagati v shranitev in obrestovanje pri zavodu, za katerega jamči z vsem premoženjem in davčno močjo

Dravska banovina.

Kratkoročna posojila

dajemo pod ugodnimi pogoji

HRANILNICA

DRAVSKE BANOVINE

(prej Kranjska hranilnica)

LJUBLJANA